

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/175/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7519205770
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7519205770.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a sudkýň JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Zuzany Stolárovej, v spore žalobcov v 1. rade F. H., nar. X.XX.XXXX, Č., Š. X, 2. rade R.. O. Š., nar. XX.X.XXXX, Q., X.T. XX, 3. rade F. H., nar. X.X.XXXX, Č., Š.Á. X, 4. rade L. B., nar. XX.X.XXXX, Č., P. XX, a 5. rade P. B., nar. XX.X.XXXX, Č., P. XX, všetci zastúpení JUDr. Renátou Smajdovou, advokátkou, Košice, Floriánska 16, proti žalovanej VAV Versicherungs-Aktiengesellschaft, so sídlom Münzgasse 6, A-1030 Viedeň, Rakúsko, registračné číslo: 118015b, registračný súd: Obchodný súd Viedeň zastúpenej JUDr. Pavlom Horovčákom, advokátom, Košice, Hroncova 3, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovanej proti rozsudku 7C/60/2019 - 232 z 26.10.2021, Okresného súdu Košice - okolie

rozhodol:

I. P o t v r d u j e I. výrok rozsudku v časti, ktorou bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobkyni v 1. rade 1 000 eur, žalobkyni v 2. rade 500 eur, žalobcovi v 3. rade 500 eur, žalobcovi v 4. rade 11 000 eur a žalobkyni v 5. rade 11 000 eur a v prevyšujúcej časti m e n í tak, že žalobu z a m i e t a .

II. Žalobcom v 1. až 5. rade priznáva proti žalovanej náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu a náhradu trov odvolacieho konania stranám sporu nepriznáva.

odôvodnenie:

1.Súd prvej inštancie (ďalej len súd) odvolaním napadnutým rozsudkom rozhodol, že I. žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 15 000,- eur, žalobkyni 2/ sumu 10 000,- eur, žalobcovi 3/ sumu 10 000,- eur, žalobcovi 4/ sumu 20 000,- eur a žalobkyni 5/ sumu 20 000,- eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a III. žalobcom 1/ až 5/ priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením.

2.1.V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobcovia 1/ až 5/ sa žalobou domáhali voči žalovaným 1/ N. M., nar. XX.X.XXXX, bytom S. X, B., I. a 2/ VAV Versicherungs-Aktiengesellschaft, náhrady škody - nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla v príčinnej súvislosti s úmrtím ich blízkeho rodinného príslušníka R.. T. B., zomr. XX.X.XXXX v dôsledku zranení, ktoré ako chodec utrpela pri dopravnej nehode 26.1.2018 v Čečejevciach, zapríčinenej žalovaným 1/ ako vodičom motorového vozidla, ktorého zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bola poistená u žalovanej 2/, a to žalobcovia 1/, 4/ a 5/ (matka a deti zosnulej) každý vo výške 50.000,- eur a žalobcovia 2/ a 3/ (súrodenci) každý vo výške 25 000,- eur.

2.2.Konštatoval, že žalovaný v 1. rade počas konania zomrel 24.6.2021, preto súd konanie voči nemu zastavil uznesením z 30.9.2021 sp. zn. 7C/60/2019-214, právoplatným 21.10.2021 podľa § 62 CSP v spojení s § 63 ods.1 CSP a v rozsahu zastavenia konania žalobcom náhradu trov konania nepriznal.

2.3. Žalovaná v 2. rade v písomnom vyjadrení k žalobe uviedla, že žalobu voči nej považuje v celom rozsahu za nedôvodnú, neopodstatnenú a žiadala, aby bola voči nej zamietnutá v celom rozsahu a voči žalobcom jej bolo priznané právo na náhradu trov konania. Vzniesla námietku nedostatku svojej pasívnej legitímácie v spore majúc za to, že žalobcami uplatnené nároky na náhradu nemajetkovej ujmy nie sú predmetom poistného krytia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou upravenú zákonom č. 381/2001 Z.z., poukazujúc na rozhodnutia okresných, krajských súdov a Najvyššieho súdu SR z obdobia rokov 2014 až 2016. Namietla aj výšku žalobcami požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy.

2.4. Žalobcovia 1/ až 5/ v replike k vyjadreniu žalovanej 2/ uviedli, že v plnom rozsahu trvajú na pasívnej legitímácii žalovanej 2/ v spore z dôvodov, ktoré uviedli v žalobe, majúc za to, že súdne rozhodnutia, na ktoré vo svojom vyjadrení poukazuje žalovaná 2/, sú toho času prekonané ustálenou judikatúrou Ústavného súdu SR i Najvyššieho súdu SR, akceptujúcou eurokonformný výklad vnútroštátnej právnej úpravy a závery rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci C-22/12 Haasová, v zmysle ktorých škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, teda povinné zmluvné poistenie vinníka dopravnej nehody má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obete usmrtenej pri dopravnej nehode.

2.5. Súd po vykonanom dokazovaní zistil skutkový stav, ktorý právne posúdil podľa článku 11 bod 1. písm. b), 12 prvá veta, 13 bod 2 nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1215/2012 (Brusel I) a konštatoval, že ide o konanie s cudzím prvkom, keďže žalovaný má sídlo v Rakúsku, ktoré je rovnako ako Slovenská republika členským štátom Európskej únie. Právomoc súdu SR konať vo veci je daná podľa vyššie citovaných ustanovení nariadenia Brusel I, nakoľko k poistnej udalosti došlo v obci Čečejevce, v Slovenskej republike, teda obvode Okresného súdu Košice - okolie, navyše žalobcovia 1/, 3/, 4/ a 5/ majú i bydlisko v obvode tohto súdu a priama žaloba poškodených voči poistiteľovi je prípustná podľa nižšie cit. § 15 ods.1 druhá veta z. č. 381/2001 Z. z.

2.6. Súd pri rozhodovaní vychádzal z § 11, § 13 ods.1,2,3, § 420 ods.1 OZ, § 1 ods.1, § 2 písm. c), d), f), g), § 3 ods.2,3 druhá veta, § 4 ods. 1,2 písm. a), § 15 ods. 1 z. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení účinnom v čase dopravnej nehody 26.1.2018 (ďalej len z. č. 381/2001 Z. z.).

2.7. Súd sa nestotožnil s námietkou nedostatku pasívnej legitímácie žalovanej v spore.

2.8. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že zo strany vodiča motorového vozidla zn. Audi A8, EČV T., N. M.:

- došlo k protiprávnemu konaniu (porušeniu pravidiel cestnej premávky, a to § 4 ods.1 písm. c), f) z. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení účinnom v čase dopravnej nehody 26.1.2018);
- nepriaznivému následku (usmrteniu chodkyne R.. T. B. blízkej príbuznej žalobcov);
- a je daná príčinná súvislosť medzi uvedeným protiprávnym konaním a nepriaznivým následkom (znalecký posudok znalcov z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo MUDr. Silvie Farkašovej Iannaccone, PhD. znalecký úkon č. 9/2018 a MUDr. Zuzany Grochovej č. 19/2018);
- zavinenie vodiča N. M. bolo konštatované právoplatným trestným rozkazom Okresného súdu Košice - okolie z 22.10.2018 sp. zn. 5T/94/2018, právoplatným 21.2.2019 (N. M. inému z nebanlivosti spôsobil smrť a tento skutok spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti, nedal prednosť chodcovi, ktorý cez cestu prechádzal cez priechod pre chodcov, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods.1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona), a súd je rozhodnutím príslušných orgánov o spáchaní trestného činu viazaný podľa § 193 tretia veta CSP.

2.9. Medzi stranami nebolo sporné, že v čase dopravnej nehody bola zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zn. Audi A8, EČV T. na území SR poistená u žalovanej a predmetné poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na vodiča vozidla zodpovedajúceho za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa § 4 ods.1 z. č. 381/2001 Z. z.

2.10. Súd poukázal na to, že rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Mcdo 1/2016 a Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 206/2015, I. ÚS 474/2016, III. ÚS 85/2020 bola ustálená prax v riešení otázky pasívnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla tak, že pasívna legitímácia poisťovne vykonávajúcej povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel je daná, pričom pojem škoda použitý v zákone o povinnom zmluvnom poistení je potrebné vykladať extenzívne v tom zmysle, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla, z titulu občianskoprávnej

zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život, teda predmetná náhrada je predmetom poisťného krytia.

2.11. Pasívna legitímácia žalovanej v spore je daná podľa § 823 OZ v spojení s § 15 ods.1 a § 4 ods.2 z. č. 381/2001 Z. z.

2.12. Súd konštatoval, že zásah do osobnostných práv žalobcov nastal momentom smrti ich dcéry, sestry a matky R. T. B., teda 16.4.2018 a žalobcovia si podanou žalobou uplatnili náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za neoprávnený zásah do ich súkromného a rodinného života.

2.13. V konaní bolo preukázané, že žalobcovia vytvárali so zosnulou T. B. úzky okruh rodiny s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami. Je potom samozrejmé, že smrť ich dcéry, sestry a matky bola citeľným zásahom do sféry ich súkromného a citového života. Jej smrťou stratili možnosť ďalšieho udržiavania a rozvíjania vzťahov s ňou a o túto sféru prirodzených vzťahov sú ochudobnení, pričom ide o nenávratný stav. Túto stratu prekonávali s výraznými a pretrvávajúcimi ťažkosťami, smrť blízkeho človeka prináša množstvo zložitých prežívaní, bolestí, silných emócií a utrpenia, s ktorými sa človek ťažko vyrovnáva. Žalobcom vzniknutá trauma je neodstrániteľná, umocnená bola tým, že od dopravnej nehody do smrti ich príbuznej uplynuli cca 3 mesiace, počas ktorých bola vo veľmi vážnom zdravotnom stave a komunikácia s ňou nebola možná. Smrťou ich blízkej príbuznej došlo k nenávratnej deštrukcii týchto medzilidských väzieb a tým k intenzívnemu zásahu do ich osobnostných práv, práva na súkromie a rodinný život, za ktoré následky nie je postačujúca morálna satisfakcia (uloženie trestu vodičovi v trestnom konaní a ospravedlnenie sa vodiča) a nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôvodný.

2.14. Vychádzajúc z § 13 ods.3 OZ a pri stanovení výšky peňažnej náhrady súd prihliadol na úzke citové väzby žalobcov k zosnulej T. B., ktorá mala v čase úmrtia 44 rokov, bola v produktívnom veku, viedla aktívny život, poskytovala pomoc svojej ovdovenej matke, vytvárala rodinné zázemie a bola oporou, živiteľom a najbližším príbuzným svojich dvoch detí, na okolnosti vzniku dopravnej nehody, keď zo strany vodiča motorového vozidla N. M. nešlo o úmyselné konanie, k dopravnej nehode došlo v zimnom období, v ranných hodinách pri zhoršenej viditeľnosti, ako aj to, že aj zosnulá T. B. mohla zabrániť dopravnej nehode, ak by bola počkala na ostrovčeku priechodu, pokiaľ by prechádzajúce vozidlá prešli. Na základe vyššie uvedeného súd ustálil výšku nemajetkovej ujmy, tak ako je uvedené vo výroku I. rozsudku, považujúc ju za primeranú a dostatočnú, pričom zohľadnil aj tú skutočnosť, že ide o odškodnenie piatich osôb. Vyššiu peňažnú náhradu, a to po 20 000,- eur súd priznal žalobcom 4/ a 5/, pretože ide o deti zosnulej, ktoré s ňou žili v spoločnej domácnosti a tvorili najužší okruh rodiny. Náhla a nečakaná smrť matky ich postavila do novej životnej situácie, tak po psychickej ako aj finančnej stránke, pričom žalobkyňa 5/ v čase úmrtia matky študovala ešte na strednej škole. Žalobkyni 1/, ktorá je matkou zosnulej, súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy 15 000,- eur a žalobcom 3 / a 4/, súrodencom zosnulej, náhradu nemajetkovej ujmy po 10 000,- eur. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy súd diferencoval zohľadniac skutočnosť, že s matkou a súrodencami zosnulá nežila v spoločnej domácnosti, neboli na ňu odkázaní, o niečo vyššiu náhradu priznal matke zosnulej, ktorá s ňou bola pred dopravnou nehodou v dennom kontakte, bývala vo vedľajšom dome a zosnulá jej bola po smrti manžela oporou a poskytovala jej pomoc. V prevyšujúcej časti súd žalobu o priznanie peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy voči žalovanej zamietol ako nedôvodnú.

2.15. Pokiaľ žalovaná žiadala pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy podporným spôsobom použiť a aplikovať zákon o finančnom odškodňovaní obetí trestných činov, v zmysle ktorého by výška finančného zadostučinenia nemala presiahnuť 50-násobok minimálnej mzdy platnej ku dňu škodovej udalosti, čo v danom prípade predstavuje dátum dopravnej nehody, súd sa s uvedeným nestotožnil majúc za to, že pokiaľ by zákonodarca chcel obmedziť výšku náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody týmto spôsobom, učinil by tak. Ani majetkové a príjmové pomery pozostalých obete dopravnej nehody súd nepovažuje za kritérium pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy, nakoľko ide o odškodnenie citovej ujmy, ktorá nesúvisí s majetkovým statusom.

2.16. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1, § 262 ods.1 CSP. Pri rozhodovaní o trovách konania súd vyhádzať zo skutočností, že nemajetková ujma sa z hľadiska rozhodovania o trovách konania vyznačuje určitými špecifikami. Pokiaľ majetkovú škodu možno vyčíslieť a objektivizovať, v prípade nemajetkovej ujmy náhrada slúži na primerané odškodnenie zásahu do objektívne nemerateľných hodnôt, a preto určenie jej výšky spočíva do určitej miery na úvahe súdu. Pokiaľ výška plnenia závisí aj na úvahe súdu, nevedia žalobcovia výsledok sporu ovplyvniť, a tak prípadné nevyhovenie žalobe v celom jej rozsahu, nemožno považovať za čiastočný neúspech. Nepriznanie náhrady nemajetkovej ujmy v celej uplatnenej výške, preto nepredstavuje čiastočne procesný neúspech žalobcov, a je dôvodné v rozhodnutí o trovách konania aplikovať § 255 ods.1 CSP s tým, že pri vyčíslení výšky náhrady sa za hodnotu sporu považuje výška priznaného plnenia. Skutočnosť, že súd nepriznal

žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 125 000,- eur, teda nemožno považovať za procesný neúspech žalobcov, a preto súd priznal žalobcom podľa vyššie citovaného § 255 ods.1 CSP voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, tak ako je uvedené vo výroku rozsudku.

3.1.Žalovaný napadol rozsudok včas podaným odvolaním, a to z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP, v rozsahu výrokov I. a III.

3.2.Odvolanie odôvodnil tým, že samotné odôvodnenie napadnutého rozsudku nie je dostatočne odôvodnené, pokiaľ ide o základné otázky predmetného súdneho sporu (o právne posúdenie otázky vecnej pasívnej legitímácie žalovanej a odôvodnenie priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy pre jednotlivých žalobcov) a rovnako toto odôvodnenie nie je dostatočne jednoznačné a určité a z tohto pohľadu sa preto žalovanej javí ako obtiažne preskúmateľné.

3.3.K vecnej pasívnej legitímácii žalovanej uviedla, že súd pri posudzovaní tejto zásadnej právnej otázky nepostupoval správne a napadnutý rozsudok v tomto smere podľa jej názoru nie je správny a spravodlivý. Pri posudzovaní otázky pasívnej legitímácie žalovanej poukázala na skutočnosť, že v predmetnom konaní sa žalobcovia domáhajú od žalovanej zaplata náhrady nemajetkovej ujmy, pričom svoj uplatnený nárok vyvodzujú okrem iného z § 11 a § 13 OZ. Poukázala na § 823 OZ, v zmysle ktorého náhradu platí poisťiteľ poškodenému, poškodený však právo na plnenie proti poisťiteľovi nemá, ak osobitné predpisy neustanovujú inak a aktuálne platné znenie § 4 ods.2,3,4 z.č. 381/2021 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou v platnom znení § 15 cit. zák.

3.4.Podľa jej názoru na vyššie uvedené skutočnosti v danom prípade nie je daná pasívna vecná legitímácia žalovanej a konštatovala, že škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je žalovaná povinná uhradiť poškodenému, nie akúkoľvek ujmu, vrátane nemajetkovej, ktorá bola spôsobená tým, že bolo zasiahnuté do osobitných práv žalobcov. Poukázala na skutočnosť, že v zmysle aktuálne platných právnych predpisov v Slovenskej republike, nie je majetková ujma predmetom poistného krytia, čo dôvodila uznesením Najvyššieho súdu SR z 20.4.2011 sp.zn. 4Cdo/168/2009 a rozsudkom Súdného dvora EÚ C-22/12. Tento rozsudok stanovuje, že povinné zmluvné poistenie má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy, spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poistného za škodu upravuje vnútroštátne právo, uplatniteľné v spore vo veci samej. Z tohto vyjadrenia podľa nej v žiadnom prípade nemožno vyvodiť, že by náhrada nemajetkovej ujmy, spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, spadala do rozsahu poistného krytia povinného zmluvného poistenia v zmysle aktuálne platného a účinného Slovenského práva. Zákon žiadnu takúto položku v rámci nárokov, ktoré poisťovateľ poškodenému poskytuje, nemá a neuvádza. Ďalej konštatovala, že aplikácie smerníc EÚ vo vnútroštátnych poriadkoch členských štátov Európskej únie, smernica na rozdiel od nariadení a rozhodnutí je adresovaná výlučne členským štátom Európskej únie. Nezaväzuje a nezakladá priamo práva a povinnosti fyzickým a právnickým osobám a vyžaduje si transpozíciu do vnútroštátneho práva formou právneho aktu členského štátu. Forma a právna sila aktu implementácie smernice je ponechaná na ten-ktorý členský štát. Teda smernice sú záväzné pre členský štát, ktorému sú určené, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľba foriem a metód sa ponecháva na orgány členského štátu. V tejto súvislosti poukázala na článok 249 zmluvy o založení Európskeho spoločenstva - teraz článok 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Vo vzťahu medzi súkromnými osobami nie je možná priama aplikovateľnosť smerníc EÚ a poukázala na rozhodnutia Marshall 152/84 z 26.2.1986. Nepriama aplikácia smerníc EÚ, teda povinnosť interpretácie národného právneho poriadku členského štátu v súlade s účelom komunitárnej úpravy má tiež svoje hranice, limity a pravidlá, ktoré sú obsiahnuté v doterajšej judikatúre Súdného dvora EÚ. Podľa tejto judikatúry nie je možné eurokonformný výklad chápať tak, že môže ísť o výklad contra legem štátneho poriadku, nemôže predstavovať novelizáciu konkrétneho národného prepisu. Eurokonformný výklad je obmedzený vnútroštátnymi právnymi zásadami, akými sú zákaz retroaktivity a zásada právnej istoty. Z uvedeného nepochybne vyplýva, že podľa citovaného zákona súčasťou poistného krytia v súčasnej dobe nie je nemajetková ujma upravená v § 13 OZ a opätovne poukázala na rozhodnutie 4Cdo/168/2009. Na podporu svojej argumentácie poukázala na rozsudok OS Trnava sp.zn. 21C/15/2011, OS Bratislava II sp.zn. 19C/252/13, OS Nové Mesto nad Váhom sp.zn. 10C/149/2012, rozsudok KS v Prešove sp.zn. 12Co/89/2013, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 3Cdo/301/2012, rozhodnutie KS v Žiline sp.zn. 9Co/176/2016. Podľa jej názoru, pokiaľ ide o eurokonformný výklad práva a jeho vzťah k ústavno-konformnému výkladu práva, je potrebné zohľadniť článok 144 ods.2 Ústavy SR. Ak sa teda súd nazdával, že právna norma, obsiahnutá v zákone č. 381/2001 Z.z. je v rozpore jednak s Ústavou SR a súčasne s niektorým z prameňov európskeho práva,

mal povinnosť v zmysle citovaného článku podať návrh na Ústavný súd SR a prerušiť konanie vo veci samej. K takémuto postupu nedošlo.

3.5. Poukázala na uznesenie Ústavného súdu SR I. ÚS 426/2014-31, ktorým bola odmietnutá sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30.9.2013 sp.zn. 16Co/107/2013-517, v ktorom krajský súd vyslovil názor, že pri škode na zdraví je nemajetková ujma krytá v slovenskej právnej úprave cez ustanovenia zákona o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia. Ústavný súd SR v tomto svojom uznesení okrem iného uviedol, že z pohľadu ústavného súdu je právny záver krajského súdu o odškodňovaní dôsledkov poškodenia zdravia aj v súkromnom a rodinnom živote prostredníctvom inštitútu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia ústavne konformný a akceptovateľný.

3.6. Ďalej žalovaná upozornila na pripravovanú novelizáciu, pričom ani jedna z doposiaľ prijatých noviel, sa nijakým spôsobom nedotkla znenia § 4 z.č. 381/2001 Z.z.

3.7. Vzhľadom na uvedené dôvody a argumenty zastáva žalovaná názor a stanovisko, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je krytá zákonným poisteným, povinným zmluvným poistením, a preto nie je daná pasívna vecná legitímácia žalovanej v súdnom konaní.

3.8. K priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy poukázala na to, že žalovaná nesúhlasí s priznanou výškou jednotlivých náhrad nemajetkovej ujmy pre jednotlivých žalobcov vzhľadom na okolnosti predmetného prípadu, vzhľadom na vykonané dokazovanie a v korelácii s následkami iných podobných dopravných nehôd, považuje priznanú výšku jednotlivých náhrad nemajetkovej ujmy za neprimerane vysokú.

3.9. Podľa jej názoru by súd mal prihliadnuť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale v rovnocennej a vyváženej miere aj k požiadavke zneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Poukázala na rozhodnutia KS Banská Bystrica sp.zn. 14Co/339/2011, Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1MCdo/10/2013, Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/77/2009, Najvyššieho súdu SR 2Cdo/164/2011. Zároveň, na podporu svojej argumentácie poukázala na z.č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, konkrétne § 12 a § 14. Pri posudzovaní otázky stanovenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy pre žalobcov poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 27.4.2006 sp.zn. 4Cdo/171/2005, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že i keď výška zadosťučinenia v peniazoch je predmetom voľnej úvahy súdu, aj táto úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/37/2012, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6MCdo/15/2012 a na podporu svojej argumentácie poukázala aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva.

3.10. Z najnovšej judikatúry poukázala na rozsudok Krajského súdu v Košiciach 5Co/226/2019, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 9Co/37/2020, medializovaný prípad „tušickej tragédie“. Podľa jej názoru je potrebné postupovať v otázke rozhodovania o prípadnom priznaní náhrad nemajetkovej ujmy individuálne, vo vzťahu ku každému zo žalobcov osobitne, s prihliadnutím na vykonané dokazovanie. To však podľa názoru žalovanej sa nestalo, resp. nestalo sa to tak, aby bolo možné relevantným spôsobom hovoriť o tom, že zo strany súdu bol individuálne posudzovaný uplatňovaný nárok každého žalobcu osobitne.

3.11. Na základe uvedených skutočností navrhla, aby Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd napadnutý rozsudok v napadnutých výrokoch zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4.1. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala žalovaná v zákonnej lehote, preskúmal rozsudok podľa § 379 a § 380 ods.1 CSP ako aj konanie mu predchádzajúce, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods.1 CSP a contrario a rozsudok v časti I. výroku, ktorým bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobkyni v 1. rade 1.000 eur, žalobkyni v 2. rade 500 eur, žalobcovi v 3. rade 500 eur, žalobcovi v 4. rade 11 000 eur a žalobkyni v 5. rade 11 000 eur ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods.1,2 CSP, lebo odvolací súd sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje, na čom nič nemení ani podané odvolanie.

4.2. V prevyšujúcej časti I. výroku zistil, že nie sú splnené podmienky na potvrdenie (§ 387 ods.1 CSP) rozsudku, ani na jeho zrušenie (§ 389 ods.1 CSP), preto ho podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol.

4.3. Rozsudok, vo výroku II., nebol odvolaním napadnutý a tento výrok nadobudol právoplatnosť (§ 227 ods.1 CSP), preto nebol v uvedenom rozsahu v odvolacom konaní preskúmaný.

5.1. Žalovaná uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods.1 písm. d/, f/ a h/ CSP a aj keď neoznačila odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. b) CSP, tento vyplynul z obsahu odvolania.

5.2.Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. b) CSP spočíva v tom, že nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé. Medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým (o. i.) aj právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu a právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Žalovaná uplatnený odvolací dôvod vidí v tom, že súd sa opomenul vysporiadať s relevantnými skutočnosťami, ktoré v priebehu konania uvádzal a nevyhodnotil dôkladne a komplexne všetky základné otázky predmetného súdneho sporu (o právne posúdenie otázky vecnej pasívnej legitímácie žalovanej a odôvodnenie priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy pre jednotlivých žalobcov) a rovnako toto odôvodnenie nie je dostatočne jednoznačné a určité a z tohto pohľadu sa preto žalovanej javí ako obtiažne preskúmateľné.

5.3.Odvolací súd zastáva názor, že odôvodnenie rozhodnutia splňa zákonné predpoklady, ktoré vyžaduje § 220 ods.2 CSP, je preskúmateľné a presvedčivé.

5.4.Konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods.1 písm. d/), predstavuje vady konania, ktoré nie sú subsumované pod ostatné odvolacie dôvody avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie napr. nesprávne realizovaná manuálna povinnosť (§ 160), postihujú chybný postup súdu prvej inštancie pri dokazovaní, nesprávne posudzovanie procesných otázok v priebehu konania (ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania), chybné poučovanie účastníkov a ďalšie nedostatky v jeho činnosti, ku ktorým došlo v priebehu konania alebo v súvislosti s rozhodovaním, pričom spôsobilým odvolacím dôvodom nie sú samy o sebe (bez ďalšieho), ale len vtedy, ak sú dôsledkom takého porušovania predpisov procesného práva, ktoré mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

5.5.Žalovaná v podanom odvolaní žiadnu inú vadu neuvádza, preto uplatnený odvolací dôvod nie je daný.

5.6.Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam.

5.7.Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplynula, resp. vyšla počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, preto uplatnený odvolací dôvod nie je daný.

5.8.Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. h/ CSP, nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, je daný vtedy, keď na zistený skutkový stav súd neaplikoval príslušnú právnu normu (úplne ju opomenul aplikovať), alebo aplikoval nesprávnu právnu normu, alebo obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval. V danom prípade súd prvej inštancie na zistený skutkový stav nesprávne právne aplikoval normu § 12 ods.2 z. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov.

6.1.Podľa § 383 CSP odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

6.2.Odvolací súd sa neodchýlil od skutkových zistení súdu prvej inštancie na základe bezprostredne pred nim vykonaných dôkazov a z týchto skutkových zistení vychádzal pri svojom rozhodnutí, ktoré súd prvej inštancie v potrebnom rozsahu zistil, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, pričom sa podľa názoru odvolacieho súdu dopustil pochybenia (len) v časti ustálenia výšky nemajetkovej ujmy priznanej žalobcov v 1. až 5. rade.

7.Žalovaná predmetom odvolacieho prieskumu učinila predovšetkým otázku jej pasívnej vecnej legitímácie s odôvodnením, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nespadá pod nároky kryté poistením zodpovednosti za škodu podľa zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom.

8.Základom pre posúdenie otázky pasívnej vecnej legitímácie v tomto smere je, čo treba rozumieť pod pojmom škoda v zmysle § 4 zák. č. 381/2001 Z. z., a tiež, či povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy

spôsobenej blízkým osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách, na ktorú vzniká nárok v zmysle § 11 a nasl. OZ.

9. Súd prvej inštancie pri posúdení, či je daná pasívna vecná legitímácia žalovanej v predmetnom spore prihliadol na rozhodovaciu činnosť najvyššieho súdu a ústavného súdu, s ktorými sa aj odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje.

9.1. Odvolací súd navyše poukazuje aj na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ v obdobnej veci a dospel k správne mu záveru, že z § 4 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom je zrejmé, že v sebe zahŕňa aj nárok poškodeného na náhradu nemajetkovej ujmy vymedzenej v § 11 a nasl. OZ, z čoho vyplýva, že náhrada nemajetkovej ujmy je krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, a teda žalovaná je pasívne vecne legitímovaná v predmetnom spore.

9.2. V zmysle uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 646/2015-30 z 16.12.2015 po oboznámení sa s úplným znením rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-22/12 z 24. októbra 2013, ako aj s návrhmi generálneho advokáta v tejto veci a v obsahovo podobnej veci sp. zn. C-277/12 (Vitalijs Drozdovs/AAS „Baltikums“), rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci sp. zn. C-22/12 z 24.10.2013, v zmysle ktorého povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkým osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej a v súvislosti s týmto rozsudkom konštatoval, že vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11 a § 13) umožňuje blízkým osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona 381/2001 Z.z.

9.3. Pojem „škoda“ v zmysle zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. októbra 2016, sp. zn. III. ÚS 666/2016).

9.4. Súdny dvor EÚ rozsudkom sp. zn. C-22/2012 vo veci Haasová z 24.10.2013 vyslovil, že čl. 3 ods.1 smernice Rady 72/166/EHS z 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, čl. 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/EHS z 11.5.2005 a čl. 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkým osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

9.5. Odvolací súd vychádzajúc zo svojej doterajšej rozhodovacej praxe, podporenej uvedenými závermi Ústavného súdu SR (ako aj ďalšími rozhodnutiami Ústavného súdu SR, II. ÚS 695/2017 z 5.12.2018, II. ÚS 847/2016-26 z 10.11.2016), a vychádzajúc tiež z rozsudku Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-22/2012 vo veci Haasová z 24.10.2013 sa stotožňuje so spôsobom právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie, ktorý eurokonformným výkladom pojmu škoda na zdraví v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z. odškodnil nemajetkovú ujmu spôsobenú pozostalým po obeti dopravnej nehody a priznal náhradu peňažnou formou podľa § 13 ods.2 a 3 OZ, nakoľko spadá do rozsahu poistného krytia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

10. Názor žalovanej, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je krytá zákonným poistením je v rozpore s platnou judikatúrou ako aj rozhodovacou praxou súdov a vyslovený názor je nesprávny.

11.1. Žalovaná namietala výšku priznaných náhrad.

11.2. Súd pri posudzovaní kritérií na priznanie náhrady u všetkých žalobcov súd zohľadnil tie skutočnosti, ktoré boli pre priznanie náhrady podstatné.

11.3. Odvolací súd sa ale nestotožňuje so záverom súdu týkajúcim sa použitia § 12 ods.2 z. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov.

12.1. Pri stanovení výšky náhrady je táto ponechaná na rozhodnutie súdu, ktoré však sa nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou.

12.2. Danou problematikou sa najvyšší súd zaoberal aj v rozhodnutí z 27.4.2006 sp. zn. 4 Cdo 171/2005, ale aj z 31.7.2012 sp. zn. 6 Cdo 37/2012, v ktorom dospel k záveru, že súd je povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnáť sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, prejednávanej veci obdobných veciach; v tomto rozhodnutí dovolací súd poukázal na nález ústavného súdu zo 6.12.2006 sp. zn. III. ÚS 147/06 a tiež na rozsudok ESLP zo 17.7.2012 v prípade Winkler proti Slovenskej republike.

12.3. Najvyšší súd v rozhodnutí z 30.9.2013 sp. zn. 6 MCdo 15/2012 dospel k záveru, podľa ktorého určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad z. č. 215/2006 Z.z., v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit odškodnenia vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy.

12.4. Podľa názoru ESLP náhrada nemajetkovej ujmy musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme. Aj keď vyššie uvedené rozhodnutia najvyššieho súdu sa v niektorých prípadoch týkali sporov, v ktorých išlo o náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 58/1969 Zb., prípadne náhrady nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z., nie je vylúčené, aby pri určovaní výšky náhrady aj v prejednávanom spore bol použitý obdobný spôsob, ktorým by sa určila táto náhrada.

12.5. Podľa názoru ESLP náhrada nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo). ESLP tiež konštatoval, že pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napríklad Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo). Okrem toho ESLP vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napr. Público - Comunicação Social, S. A. v. Portugalsko). Napokon ESLP zdôraznil, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násillných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násillné činy (napr. Ittalehti a Karhuvaara v. Fínsko).

13.1. Pokiaľ prvoinštančný súd pri úvahách o určení primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy neprihliadol na závery najvyššieho súdu o potrebe určiť primeranú výšku náhrady po náležitom zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie a k uvedenému zaujal stanovisko, že pokiaľ, by zákonodarcu chcel obmedziť výšku náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody týmto spôsobom učinil by tak, odklonil sa od ustálenej praxe a rozhodol nesprávne.

13.2. Navyše súd svoj odklon od platnej judikatúry a ustálenej praxe neodôvodnil.

14.1. Odvolací súd je si vedomý toho, že strata blízkej osoby sa len veľmi ťažko dá finančne vyčíslit', a že priznaná finančná náhrada túto osobu nenahradí. Bolo by ale v rozpore s princípmi spravodlivosti, keby hodnota za stratu blízkeho človeka bola v trestnom konaní vyčíslená inak ako hodnota za stratu blízkeho v občianskom civilnom konaní. Na základe týchto úvah dospel k záveru, že spôsobenou ujmom došlo k nezvratnej deštrukcii ich vzájomných rodinných vzťahov tvoriacich základ a rámec súkromného života. Ujma, ktorú žalobcovia utrpeli sa hodnotou vyčíslit' nedá, ale je porovnateľná s inými prípadmi pozostalých, ktorí prišli o svojho najbližšieho za obdobných okolností.

14.2. Žalobcovia v konaní nepreukázali výnimočnosť ich prípadu, ktorá by privodila odklon od bežnej rozhodovacej praxe.

15. Z uvedených dôvodov odvolací súd zmenil výšku náhrady priznanú jednotlivým žalobcom tak, že okrem kritérií na priznanie náhrady u všetkých žalobcov, ktoré zohľadnil prvoinštančný súd, prihliadal aj na maximálnu prípustnú sumu, ktorá sa priznáva obetiam trestných činov.

16.1.Podľa § 12 ods.1 z. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov na výpočet odškodnenia, ak ide o ujmu na zdraví, sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu upravujúceho poskytovanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia; náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia nemožno zvýšiť.

16.2.Podľa § 12 ods.2 z. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Ak je obetí násilného trestného činu viac, suma odškodnenia sa medzi nich rozdelí rovnakým dielom.

16.3.Podľa § 13 z. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy.

16.4.Podľa § 14 z. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov odškodnenie vypočítané podľa § 12 a 13 možno primerane znížiť, ak obeť násilného trestného činu spoluzavinila ujmu na zdraví alebo neuplatnila svoje práva tak, aby odškodnenie získala od páchatel'a trestného činu, ktorým jej bola spôsobená ujma na zdraví.

17.Minimálna mzda v roku 2018 bola 480 eur mesačne a jej 50 násobok predstavuje sumu 24 000 eur.

18.Súd prvej inštancie pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy u žalobcov vychádzal zo skutočnosti, že medzi blízkymi osobami existujú silné sociálne, morálne, citové a kultúrne väzby vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplňať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. februára 2011, sp. zn. 5Cdo 265/2009).

19.Odvolací súd pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy z hľadiska závažnosti vzniknutej ujmy zohľadnil tie isté skutočnosti ako súd prvej inštancie ale prihliadol pritom na zákonné obmedzenie, vyplývajúce z § 12 a § 13 z. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov.

20.1.Z týchto dôvodov odvolací súd žalobkyni v 1. rade 1 000 eur, žalobkyni v 2. rade 500 eur, žalobcovi v 3. rade 500 eur, žalobcovi v 4. rade 11 000 eur a žalobkyni v 5. rade 11 000 eur.

20.2.Rozdiel medzi sumou priznanou prvoinštančným a odvolacím súdom zamietol.

21.1.Podľa § 396 ods.1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

21.2.Podľa § 396 ods.2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

22.Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

23.1.Žalobcovia mali v prvoinštančnom konaní 100% úspech keďže boli úspešní v základe nároku, tak ako to súd správne odôvodnil v bode 46. rozhodnutia.

23.2.V odvolacom konaní žalovaná bola len čiastočne úspešná, preto stranám sporu nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania.

24.Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods.2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie n i e j e prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).